N°. 6. 1834

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zondag, den 5 Januarij.

NEDERLANDEN.

Breda, den 5den Januarij.

Sedert twee dagen was deze vesting meer nog dan gewoonlijk, het tooneel van krijgsbewegingen en krijgsverrigtingen. Van alle zijden trokken troepen binnen onze muren, om te, na eenige uren vertoevens, weder te verlaten. Oude en jonge soldaten, van alle wapens van het leger togen daarheen, van onze beste wenschen en heden vergezeld; want dat horen- en trompetteengeschal, dat wapperen der vanen, dat voortrollen onzer vuurmonden: alles duidde aan, dat het voorbereidingen tot grootere verrigtingen was. En dat grootere staat, onbetwistbaar, met ons toekomstig lot, met onze onafhankelijkheid in het naauwste verband. De wapenschorsing IS verbroken; en van hooger hand is een wenk gegeven, dat men ook daar, *vernietiging* boven den *tijd besteden* verkiest. Die wenk heeft goed gedaan! Het bestuur volharde in dien geest daar de ervaring *nog* niet geleerd heeft, dat geen volk zich waarlijk *groot* gevoelt, wanneer het niet *groothéid* word voorgegaan. Naauwelijks heeft het volk eenige flaauwe blijken van standvastigheid in zijne regering gezien, of de geestdrift is reeds verdubbeld: flaauwhartigen, zoo die er mogten geweest zijn, gloeijen nu van den edelsten geestdrift en het zwaard, dat, bij de weerkeerigheid gedurende de schorsing, dreigde in de scheede te zullen roesten, blinkt nu den verwaten vijand tegen. Onbeschrijflijk is de geestdrift en geestkracht onzer zeldzame vaderlanders, onder de wapenen grijs geworden, af, tot aan de jongste wapenvoerders toe, en de kweekelingen onzer hoogescholen en der overige vreedzame burgers onzer steden zijn daarin van den krijgsman van beroep niet onderscheiden. Met zulk eene stemming voor zulk eene zaak strijdende, kan de overwinning niet twijfelachtig zijn.

In die verzekering zegen wij u wederkeerig van het Noorden, van hier trekken. Gaat, waarheen de eer u roept, waar de aandacht eener geheele bevolking op u gevestigd is. Gij zult hare verwachting niet logenstraffen, den naam, dien gij voert, niet tot schande zijn. Wat gij reeds deedt, aanbidt ons, wat gij verder doen zult. Weest Nederlanders! Weest soldaten! in tijden als deze zij dat uw hoogste roem.

Wat dan ook de Voorzienigheid over Nederland moge besloten hebben, nimmer zal het lafhartig bestaan. Het zal weten zijne regten te handhaven en zelfs zijne nederlaag (die God verhoede) zal en die mijzen eene eervolle bladzijde zijner geschiedenis wezen.

Moge ook de strijd bloedig zijn, om het even. Onze vaderen weigerden nooit bloed, wanneer dit het eenig middel voor het behoud van eene eerlijk aanwezen was en wij — willen ook daarin niet van hen verschillen. Welaan dan! Moed en volharding zij uwe leuze, en de schoonste overwinning wacht u. Hollands grijzen zullen de trots op zijne zonen te mogen roemen, Hollands vrouwen en kinderen op dragen ader u door den band der liefde verbonden te zijn. Niemand over, die met het uitzigt op zulk eene toekomst, niet met geestdrift zelfs den dood trotseert. Nogmaals: onze beste wenschen vergezellen u in den strijd voor onze

---

Bij Koninklijk besluit van den 5den dezer, wordt de invoering van de nationale wetgeving en der regterlijke instellingen, uit hoofde der onmogelijkheid, om dezelve op den bepaalden tijd in te voeren, bij besluit van den 5den Julij 1833, geschorst.

— De *Staats-Courant* verklaart heden, dat er, sedert de door haar medegedeelde en door ons overgenomene berigten, van den generaal-majoor *Dibbets*, uit Maastricht, van den 20sten der vorige maand, geene rapporten van dien opperbevelhebber bij het departement van oorlog ontvangen zijn.

Nog onderrigt de *Staats-Courant* ons, dat de vice-admiraal *Cobius*, opper-bevelhebber des vesting Vlissingen, proef schoten doet nemen, met het kanon der batterijen dier vesting. Bij doet deze kennisgeving, op dat dit schieten geene aanleiding zoude geven tot gerachten, circulerende gebruiken in Staats-Vlaanderen.

Voorts hield meergemelde staats Courant in, dat er, op den 4den Januarij, des avonds laat, te Antwerpen bevel bekomen zou zijn, om al de troepen, waarover beschikt kon worden, met allen spoed naar de kanten van Maastricht te doen vertrekken, 2500 à 3000 man zouden daarop op marsch zijn gegaan. Wij hebben, alle reden om te gelooven, dat laatstgemeld berigt niet naauwkeurig is, hoezeer de marschen en contra-marschen der troepen wil doen vermoeden, dat er gewigtige gebeurtenissen aan de kanten van Maastricht op handen zijn.

— Gisteren en heden morgen is er een gedeelte der 's Gravenhaagsche en Rotterdamsche schutterijen uitgetrokken, om de voorposten te betrekken te Rijsbergen, Galderen, Etten en die streken, ter vervanging van de troepen die naar de zijde van Tilburg op marsch zijn gegaan. Er zijn daartoe, uit elk der beide schutterijen, een marsch-bataillon geformeerd, waartoe uit iedere kompagnie een aantal manschappen gekozen zijn. De geestdrift om mede uit te trekken was zoo groot, dat bijna alle schutters om strijd zich er toe aanboden en dat men zelfs geld geboden heeft om die uittrokken, te remplaceren. Wij kunnen, niet genoeg de vaderlandsliefde en de geest van orde prijzen, die de schutterijen alhier bezielen, alsmede den goeden wil en ijver, met welke zij de door de omstandigheden noodzakelijke, zware vestingdienst vervullen, terwijl allen van begeerte branden om, zoo de nood het vereischte, met de daad blijken van hunnen moed en dapperheid te geven.

De Rotterdamsche schutters gaan de posten bezetten in het Ginneken en te Rijsbergen, en de 's Gravenhaagsche schutterij te Etten en te 's Princenhage.

— Heden morgen zijn hier doorgetrokken, komende van Etten en 's Princenhage en den weg naar Tilburg inslaande, de 2 bataillons grenadiers, het bataillon Noord-Hollandsche schutterij en de flankkompagnie infanterie Groninger studenten; algemeen merkte men op het goede voorkomen en de schoone houding dezer troepen. Zoowel bij deze als bij de andere reeds doorgetrokkene is de geestdrift onbegrijpelijk groot, met blijdschap trokken zij op, vol moed en zelfvertrouwen, verlangende naar het oogenblik, om den vijand onder de oogen te zien.

— Het *Journal d'Anvers* van den 3den dezer behelst het volgende artikel:

» De generaal *van Geen* en de Bredasche Courant, twijfelingen » geopperd hebbende, omtrent de nationaliteit van den heer Ma» joor *Kessels*, achten wij ons verpligt te verklaren, op het ver» toon der geboorte akte van dien officier, dat hij te Brussel op » den 2den Mei 1794 geboren is. Hij is niet alleen geboren Belg; » hij is het ook door zijne ouders, zijnde zijn vader uit Limburg, » zijne moeder van Antwerpen. Alzoo kan de generaal *van Geen* » verzekerd wezen, dat de major *Kessels*, strijdende tegen de » hollanders, niet doet als zekere generaal, die tegen zijne land» genooten te velde trekt. Wij hopen, dat de *Bredasche Courant* » die somtijds het *Journal d'Anvers* aanhaalt, onpartijdig genoeg » zijn zal, deze verklaring te herhalen."

Na dit bewijs onzer *onpartijdigheid* zoo als het *Journal d'Anvers* het noemt, mogen wij aan de *waarheid* en *regtvaardigheid* de volgende aanmerkingen niet terughouden. In de eerste plaats kunnen een paar bijdragen tot de biographie van den held in questie, het *Journal d'Anvers* niet onwelkom zijn, zij kunnen als bijdragen dienen tot de *Biographie des Zéros de l'illustre revolution Belge*, in 1835 een werk, dat zeker eerstdaags het licht zien zal. De heer *Kessels* is niet alleen als held in Breda bekend, maar ook als winkelier en wel als een van eene zeer bijzondere soort; daar men vergeefs naar tweeden zoeken zal, wiens verwarde wijn-affaire door eenen wal-visch ten deele weder in orde is gemaakt. Deze visch maakt te

weus een weinig vereerend tijdvak in 's mans leven uit. 's Konings grootmoedigheid kocht van *Kessels* het bekende [illegible], tegen eene zeer aanzienlijke som, daarin echter, als voorwaarde, de eerste winst van hetzelve voor een der museums gestatteerd. Meester *Kessels* genoot de Koninklijke weldaden; [illegible] De heer *Kessels*, die, tijdens het [illegible] den visch eenen kleinen post in de nabijheid van *Brugge* bekleedde, is overigens in Holland en bijzonder in *'s Gravenhage*, waar hij meer dan te veel schulden achterliet, wel bekend. Dit ten bewijze, dat wij met den nieuwbakken artillerie-majoor niet geheel onbekend zijn, terwijl wij, dezen verkiezende, deze heeren met nog meerdere bewijzen zouden kunnen staven.

Eene andere aanmerking betreft den [illegible] uitval van het *Journal d'Anvers* tegen den generaal *van Geen*. Wij stellen hier den heer *Kessels* buiten; de man, wiens geheele leven eervol was en de landlooper, die zich nog in geene zijner betrekkingen, als *eerlijk* man gedragen heeft, kunnen niet op dezelfde lijn geplaatst worden. Maar het *Journal d'Anvers* dient te weten, dat, hoe sterk ook de band is, die de man aan de plek zijner geboorte verbindt, er eene andere betrekking bestaat, sterker en heiliger nog dan deze: het is die, welke door de eer gevormd wordt, en door plegtige eeden bezworen is. Wie die band verbreken kan, al verbergt hij zijne trouwloosheid, ook achter het masker van vaderlandsliefde, is een meineediger, een verrader. De edeldenkende krijgsman moge op de bouwvallen van zijn vaderland, de verblindheid van hen betreuren, die, in euvelen moede, dat schoone Vaderland ten val bragten, nimmer wendt hij het zwaard tegen hem, die hem dat zwaard schonk en daarbij op denzelfs trouw rekende. Dat slechts is het werk van eedbreuk, in wier schatting de woorden: *ik zweer trouw*, onder inroeping van de tegenwoordigheid des Almagtigen Gods, niets meer dan klanken zijn. Door alle tijden heen is dit het eenig beginsel van den man van eer geweest; in min verlichte tijden zelfs is die gehechtheid aan gezworen eeden, de voorname waarborg der naauwgezette riddertrouw geweest; het was, helaas! voor deze eeuw bewaard om openlijk te leeraren, dat verraad deugd is. Te veel Belgen hebben reeds bewijzen gegeven, dat zij, ook daar in de gelederen der nieuwere school waren; de wakkere *van Geen* behoort nog tot de ridders der oude banier. De Belgen moesten er hem dank voor weten, in plaats van hem te beschuldigen. Wanneer toch, na korten of langen tijd, eenmaal zal het zeker zijn, de waarheid zegepraalt, zal de naam van *van Geen* een der weinigen wezen, die bewijzen zullen, dat er nog in dezen tijd Belgen waren, die de ware beteekenis van *Eer*, *Pligt* en *Krijgsdeugd* kenden. Het getal der zoodanigen is klein; daarom moet men hen hoog waarderen.

Het *Journal d'Anvers*, dat somtijds de Bredasche Courant aanhaalt, zal welligt niet onpartijdig genoeg zijn om *onze* verklaring te hernalen.

's Gravenhage, den 7den Januarij.

Gedurende het afgeloopen jaar zijn binnen deze stad en derzelver jurisdictie geboren, 1841 kinderen; waarvan 949 van het mannelijke en 892 van het vrouwelijke geslacht; overleden 1397 personen waarvan 704 van het mannelijke en 693 van het vrouwelijke geslacht; en ondertrouwd 415 paren.

Onze Vaderlandsche Dichter *R. H. van Someren* van Rotterdam heeft aan Zijne Maj., voor 's Lands Schatkist, ten geschenke gezonden al zijne in *Zuidon* bekroonde Eerepenningen voor Bekroonde Dichtstukken.

Brussel, den 6den Januarij.

De heer *Pirson* heeft, in de zitting van het nationaal congres van gisteren, het navolgend decreet voorgesteld:

» Het nationaal congres, overwegende, dat het protokol van Londen van den [illegible] dec. III, hetwelk in het eerst aangekondigd was geworden, als de plegtige erkenning van den belgischen staat bevattende; integendeel slechts eene *Affirmatie* bevat gelast het provisioneel gouvernement, om dadelijk deszelfs gezanten uit Londen terug te roepen en de vijandelijkheden tegen Holland te hervatten.

» Verklaart, dat de overwinning en het lot der wapenen alleen de kwesten van het behoud en de liquidatie tusschen de beide landen zullen beslissen; ten welken einde, en opdat koning *Willem* en diens onderdanen geene onwetendheid deswege zouden kunnen voorwenden, zal dit decreet, met welks uitvoering het provisioneel gouvernement gelast wordt, door parlementairen of heralden van wapenen aan de vijandelijke voorposten worden bekend gemaakt."

Gemelde heer *Pirson* sprak tot ontwikkeling van dit uitsporig voorstel, eene, zoo mogelijk, nog uitsporiger redevoering uit, ten slotte waarvan hij zeide: » Laten wij ons onophoudelijk met de grondwet bezig houden, terwijl onze oorlogslieden, hetgeen nog van ons grondgebied in de magt des vijands is, veroveren; laten wij in activiteit wedijveren, wij allen zoo wetgevers als soldaten, en weldra zullen wij ons gemeen doel bereikt hebben. Dan zullen wij rechtmatige lofvuren en geene bivuacs-vuren meer hebben te ontsteken, ten einde [illegible] familie-feest, waarvan [illegible] het hoofd te zijn."

De president volgde hierop, volgens de orde van den dag, tot de benoeming van president en leden der rekenkamer overgaan, maar de heer *de Robaulx* drong er op aan, dat het voorstel van den heer *Orban*, van onverwijlde noodzakelijkheid, bouwvallig worden, welk axioma echter algemeen verworpen werd.

Tot president der rekenkamer werd vervolgens verkozen de heer *Bellin* (voormalig lid der tweede Kamer voor Namen) en tot eerste lid de heer *Willems* (voormalig lid der rekenkamer in 's Gravenhage).

De heer *Rogier* begreep, dat het dringender ware ten gaan met de benoeming der leden van de schepenen, dringender was zich bezig te houden met hetgeen den vorigen dag in de centrale afdeeling was voorgevallen, en verdedigde, dat de vergadering een commite generaal zou formeren, ten einde het rapport van de centrale afdeeling te hooren en daaruit te weten te komen hoe verre men met de benoeming van eenen souverein voor gevorderd was. Sommige leden wilden geen commite generaal, maar dat alles in het openbaar zou behandeld worden. Een [illegible] riep een der leden, zoekt geene geheimhouding; al onze daden moeten bij helder daglicht geschieden! En nu ontstond er uit een geweldig geraas en getier, dat de president verklaren moest, dat, indien zulk een geweld aanhield, hij verpligt was zijne zitting te ruimen. Eindelijk werd er, bij zitten en opstaan, door iemand meer te hooren was mogelijk, besloten, dat de vergadering des avonds ten half zeven weder zou byeenkomen.

De avond kwam, en het commité generaal, want deze openbare vergadering heeft er niet plaats gehad, en de leden kwamen in menigte in, echter sommige zidderend en bevende, zoodat zij langen muur van het gebouw sloopen en de schildwacht hen dikwijls moest toeroepen, dat zij de deur begt in en niet langs den kant moesten ingaan. *L'Emancipation* geeft eene korte [illegible] gen in dat geheim comité is voorgevallen. [illegible] vorst moest benoemd worden, zulde, de [illegible] tegen elkander overstaan, nl. de [illegible] en de partij der regeringloosheid. De [illegible] onmogelijkheid der onmogelijkheden, de *Fransche partij* had *de meeste aanhangers*, [illegible] *de regtmatige redenen* in dezer voordeel, *de partij der regeringloosheid*, had eigenlijk geene opinie, want [illegible] Franschen zij zoekt slechts onmagt.

De graaf *de Celles* vond, dat van de drie opgenoemde partijen de Oranje-partij alleen den belgische instellingen ontkende aan, en dat men dezelve minder te vreezen hebbende, dezelve gemakkelijker bedwingen moest. Hij verzekerde vervolgens op zijne eer, dat het hem, sedert dagen dien bekend was geworden, dat Frankrijk formeel verklaard had, dat alle vereeniging met hetgeen onmogelijk was en dus het den hertog de *Nemours* nooit den belgischen troon zou toestaan, hij wist overigens niet of een Oostenrijksche prins uitgesloten zou worden, maar dacht, voor zijn persoon, dat zoo lang Frankrijk niet zou aanstaan.

Nog verzekerde de heer *de Celles*, dat de heer [illegible] gezant vertrokken was, niet om de kroon aan te bieden, maar dat het Fransch gouvernement vernomen hebbende, dat eene vereeniging wilde, de minister van buitenlandsche zaken, en de Koning zelf, verklaard hadden, dat zij geene vereeniging wilden den hertog de *Nemours* niet verkoren te worden. De spreker vernam overigens geene ongunstige gedachten jegens Frankrijk in boezemen, maar wilde, voor alles, de onafhankelijkheid van België.

Over het geheel is deze zitting zeer onstuimig geweest, sommige leden hebben zelfs geweend, anderen gebeefd van grimmigheid; sommigen wilden onverwijld eenen vorst gekozen hebben, anderen zagen de noodzakelijkheid van eene [illegible] niet in. Kortom daar is tot niets besloten, dan dat het congres zich, in eene openbare zitting, met de keuze van eenen vorst zal [illegible] de tijd dier zitting schijnt niet bepaald geworden te zijn.

Antwerpen, den 6den Januarij.

Men vraagt elkander alhier, wat van onze gedeputeerde staten geworden is? Hoe komt het, dat zij, door den beiderzijden stroom verspreid, nog niet weder vereenigd zijn. Intusschen bestaan zij nog *jure* en men twijfelt slechts aan hun bestaan *facto*. Onze gemeentelijke instellingen staan nog in verband met de regerings-

hollagie van hollen mag zoo lang daarmede in verband zijn, als de wetten waarbij dezelve zijn ingesteld verbindend blijven. Inmiddels zijn er regterlijke beslissingen, zoo als bij de publieke aanbestedingen, autorisatien tot het beginnen van regtsgedingen, en andere administratieve zaken, welke de goedkeuring der gedeputeerde staten moeten ontvangen. Thans, nu dit regerings-collegie niet meer te vinden is, laten zekerlijk de steden en gemeenten, welker dienst geen verwijl kan lijden, de anders noodige autorisatien daar of wenden zich tot de regering, waarvan de magt alzoo uitsporig is vermeerderd. Het zou echter zeer te wenschen zijn, dat de wettige orde van zaken hare kracht herwan, in afwachting der aanstaande constitutie, die deze instelling zal moeten veranderen, wijzigen of vernietigen. Wij vleenen inmiddels de aandacht der regering op dit onderwerp te mogen vestigen. Indien sommige leden der provincie staten weigeren zich op hunne posten te bevinden, moeten zij door anderen worden vervangen, want de wetten moeten worden nagelefd, zoo lang zij eene executoire kracht hebben.

Alle tijdingen, wegens het voorgewend veroveren van Maastricht, zijn valsch. Niets is daar van waar dan dat de stad naauw bereid is.

De positie van het smaldeel der Hollandsche vloot is dezelfde. Heden morgen zijn er twee geladen schepen voor de citadel aangekomen. In de rivier is geen ijs meer.

Uit Brussel wordt ons gemeld, dat de handels-processen, dagvaardingen in zaken van koophandel, enz., enz. zoodanig in getal toenemen, dat de regtbank van Koophandel verpligt is drie audiëntiën, in plaats van twee sweeks te geven.

Zegepraal op den Heer TIELEMANS.

Het dagblad van Luik, dat anders de hoofden van den Belgischen opstand niet ongezind is, laat zich over het rapport, dat de heer *Tielemans* onlangs, in zijne hoedanigheid van minister van binnenlandsche zaken gedaan heeft, aldus uit:

» Dit verslag bewijst, dat de heer *Tielemans* niet op zijne plaats in dig had tot zijn eigen voordeel, den voor hem veel te verheven en zijne krachten verre te boven gaanden post, welken hij van zijn vriend *de Potter* erlangde, niet moeten op zich nemen; hij had zijn ontslag moeten nemen, toen zijn vriend hem daartoe het voorbeeld gaf. *Tielemans* is waarlijk zoo beroemd niet; hij heeft zich aan de zaak van *de Potter* gewijd en is even daardoor ongeschikt het land te dienen. Dewijl wij het welzijn des lands innig wenschen, wilden wij ook niet dan bekwame mannen in het bestuur zien. Riest het Congres *de Potter* tot Koning, dan mag *Tielemans* eerste minister worden; tot dien tijd zou hij best doen zich zedig en in vergetelheid te verwijderen!

FRANKRIJK.

Lan (in Picardie, thans département de la Somme)

den 1sten January.

(*Particuliere brief.*)

Gij zult weten, mijn vriend, dat wij de gewezen ministers, na zes dagen wachtens, op den 30sten dezer, des middags ten twee ure, op het kasteel alhier hebben zien aankomen. Zij zullen zich, in de gegeven omstandigheden over hun verblijf alhier niet te beklagen hebben, zij zullen (om de traien voor de vensters na) wel zelfs prachtig gehuisvest, goed gestoffeerd en vooral van eene goede tafel voorzien zijn; daarin is niet verschaald, om hunnen toestand dragelijk te maken. Zij bewonen de aanzienlijke vertrekken die op de binnenplaats van het kasteel uitzigt hebben. De vier deuren dier vertrekken komen in denzelfden gang uit; zij mogen, naar willekeur, in een vijfde vertrek komen, dat voor de vier gevangenen gemeenschappelijk voor eene eetzaal bestemd is. Voor de dienst der tafel is een kok aangenomen, welke zich over den bedongen prijs zekerlijk niet te beklagen heeft. De kolonel *Failhès* kommandeert de met het bewaken der gevangenen belaste troepen; hij is voor de gevangenen verantwoordelijk.

Mengelingen.

FRAGMENTEN UIT HET DAGBOEK EENS REIZENDEN.

(*Ongedrukt.*)

I. Artikel.

De tentoonstelling van de voortbrengselen onzer nijverheid had bij de tweede koninklijke tentoonstelling gelokt, denkende van dien *Arens* (als ik zoo een noemen mag) tot Gent te vergezellen, voor het zuidelijk gedeelte van het rijk daaraan te eindigen.

Een oppervlakkig overzigt van het fabrijkwezen in de belgische gewesten, wel is waar eenigzins oppervlakkig, doch naar waarheid, geschetst te hebben (*), bleef mij de beoordeeling dezer tentoonstelling over, om een meer algemeen overzigt te hebben over de voortgangen van het industriewezen in ons vaderland. Daarna zou ik de noordelijke gewesten bezocht hebben, ten einde eene vergelijking te kunnen daarstellen. Het noodlot wilde het echter anders, veroorloofde mij alleen nog een vlugtigen blik op de wezenlijke onbetwistbare welvaart en grootheid van België te slaan en schreef toen, op den den 25sten Augustus 1830, met onuitwischbare trekken: tot hiertoe en niet verder! op de eerste bladzijde van België's toekomstige geschiedenis.

De verjaardag des Konings teekende, op de peilschaal van België's welvaart, het hoogste punt aan, en vrouwe *Fortuna* ontvlood de gewesten, waar *ondankbaarheid adelt*, voorzeker, om in langen tijd niet terug te keeren, en hier begint *l'Histoire de la décadence de la Belgique.*

Opmerkzaam is het echter, dat de *volksmenners*, tot het volvoeren hunner oogmerken, juist het tijdstip hadden uitgekozen, dat niet alleen aan de bewoners van het koninkrijk, maar aan duizende vreemdelingen, welke door de *tentoonstelling* te Brussel gelokt waren, de onwedersprekelijkste blijken van de toenemende nijverheid der volksnijverheid in ons vaderland, en de weldoende gevolgen van 's Konings vaderlijke regering, ten toon gespreid waren.

Velen met mij zochten nu de oorzaken op te sporen, eener verandering van zaken, die niet alleen hier, maar ook elders te vergeefs te zoeken zijn. De prachtige tentoonstelling zelve bragt mij, zoo ik geloof, op het spoor.

Nog eenige jaren in rust en vrede doorgebragt, en Engelands *industriewezen* was de nek ingedrukt. Tegen Frankrijk en Nederland kon hetzelve de concurrentie niet meer volhouden, nog eenige jaren vrede in Europa, en Engeland ging bankroet. Met een afgunstig oog had de Engelsche fabrijkant, vijf jaren geleden, de voortbrengselen onzer nijverheid aanschouwd. Dezelfde tentoonstellingen van het Fransche gewas, te Parijs, hadden deze afgunst versterkt. De volksnijverheid [illegible] onderdrukt, ja vernietigd worden. Onweerswolken moesten voortgebragt, moordschavotten opgerigt, de volksmenigte tot het vernielen der werktuigen aangespoord worden.

Voor den opmerkzamen beschouwer was het niet twijfelachtig meer, dat er een algemeen comité *directeur* bestond, dat zijne magt in alle gewesten van het oude Europa door gevoelen, de zijne onzigtbare drijfveeren overal uitstrekt; doch het vaste land voedt deszelfs leden niet! Neen! Engeland zit achter de kuipt en drijgeert het spel. Reeds lacht het over het welgelukken zijner plannen. Van achter zijne hooge krijtgebergten, gaat het vernielend vuur op, waarvoor het zich zelven waarborgt, maar dat het overige gedeelte van Europa in asch moet leggen. Zoo Holland zijne braadzeilen gereed heeft, kan het zich nog redden; het gevaar is groot, doch redding nog mogelijk! [illegible] Engelsche wederstrekkingen in 1789 in Frankrijk bevorderde, dient nu Engelsche afgunst en [illegible] tot [illegible] omwenteling van 1789 was echter niet gelijk Engelands werk, dit rustte op moreler gronden dan de tegenwoordige; vloeide voort uit, de magt der denkbeelden, en heeft, niettegenstaande zij veel kwaads gesticht heeft, ook veel goeds voortgebragt. Zij was eene der grootste gebeurtenissen in de geschiedenis der wereld.

De grondvestiging en ineenstorting der oude [illegible] zoo als het Midden-Asiatische, het Macedonische, het Romeinsche, waren hoe rijk in gebeurtenissen en in gevolgen, meer door *physieke* krachten dan wel door de kracht des geestes voortgebragt en oefenden derhalve, weinig zedelijken invloed op de volkeren uit.

De invoering van het *Christendom*, en de uitvinding van de *boekdrukkunst*, hebben, wel is waar de zedelijke wereld veranderd, doch de Fransche omwenteling heeft het werelddeel, waarop [illegible] geboren werd, in dezelfs grondvesten geschud en haren dooden in andere gewesten doen horen.

De *beschaving* alleen kan hij hare vergeleken worden. Deze was ook het kind der denkbeelden, eens tot mondigheid rijpenden tijd. Dezelve was een wedstrijd tusschen *physieke kracht* en *zielsvermogens* en *denkenis*.

Deze omwentelingen gingen echter van het *volk* uit, waar de meeste dermatien uit. De tegenwoordige komt voort uit de belangen eenige *enkelden*, en is de bloote zegepraal eener *factie*, door Engelsch goud gevoed, door Engelsche afgunst ondersteund.

AAN DE REDACTIE DER BREDASCHE COURANT.

Rotterdam, den 2den January, 1831.

Mijne Heeren!

Daar het zoo ondoenlijk is, als het wellugt onbeschaafd [illegible] zoude, Zr. Ms. Onzen geëerbiedigden Koning of hoogstdeszelfs ministers telkens lastig te vallen met vertoogen of verzoeken, hoe ge-

---

(*) Zie hieromtrent onderscheidene nommers van dit blad, in de eerste zes maanden van het jaar 1830 uitgekomen, waarin wij eenige blaren van dit nog onuitgegeven dagboek geplaatst hebben.

biedig ook voorgedragen, die algemeene belangen bevatten, zoo dienen wij toevlugt te nemen tot de dagbladen, om onze wenschen en verlangens kenbaar te maken; daarom verzoeken wij UEd. de goedheid te hebben, de volgende regelen te plaatsen.

Zoo als wij door uw blad berigten optvangen, dat de belgische muiters zich niet ontzien in de dorpen, op onze grenzen gelegen, in te dringen, en aldaar baldadigheden te pleegen, te roven en te steelen, getuige daarvan de verregaande onmenschelijke mishandeling van den ontvanger, den Heer *Loef Schuphoven*, te Valkenswaard, bij wien zij 's lands gelden en bijzondere eigendommen gestolen, vrouw en kinderen op eene den mensch onteerende wijze mishandeld hebben, in welk ongeluk de ambtenaar *van Laar Bonga* medegedeeld heeft, en welligt het leven bij verloren zal hebben, zoo komt het ons voor, dat aan diergelijke buitensporigheden paal en perk gezet, en niet langer weerlooze en onschuldige lieden aan bandieten ten proi gelaten moesten worden.

Wij willen alhier de vraag niet doen, of het zoogenaamd brusselsch bestuur eenige magt over deze rooversbenden heeft, maar wij verlangen, dat geheel België gestraft worde, en wederkeerige ramen ook individueel ondervonden worden, wanneer hun ze horden ons die toebrengen, terwijl wij gaarne veronderstellen, dat het gouvernement in deszelfs wijsheid reden gevonden heeft, om op gemelde dorpen geene bezetting te laten; wij verlangen dus, en dit zal toch de wensch van alle Nederlanders zijn, dat het onzen geëerbiedigden Koning moge behage, aan den braven *Chassé* bevelen te geven, met last deze stellig ten uitvoer te brengen, *dat voor iedere baldadigheid, moord, roof of plundering, en nog meer voor mishandeling aan personen, welke door de belgische muiters op ons grondgebied gepleegd worden, eene bom of brandkogel in Antwerpen gworpen zal worden*, en dat van dit besluit of bevel aan het brusselsch bestuur, als eene represaille tegen de schending der wapenschorsing, kennis gegeven zal worden. Wij twijfelen geenszins of zoodanig bevel zal een gewenschten uitslag hebben, en de drang der omstandigheden vorderen dit gebiedend.

Dit waarlijk, mijne heeren, zal onze landgenooten, welke, met zoo vele bereidwilligheid en geestdrift, ja met ware nederlandsche moed, zoo veel toebrengen ter bevordering van de algemeene belangen, en die slechts een wenk noodig hebben, om te weten waar de nood dringt, om die te bevredigen, ten hoogste genoegen geven, en daarvoor zullen vooral de bewoners onzer grenzen, die alle aanspraak op onze bescherming hebben, zeer dankbaar zijn.

Eenige vrienden van het Vaderland.

Het is met de revolutien als met de glidde straten in den winter. Niet elk, die het voorzigtige loopen maar die het onbezorgdst daarover heenen vallen het luidst. *Vid.* Meester *van de Vrijver.*

VADERLANDSCHE GIFTEN.

Uit Rotterdam van N. N. uit de spaarpot zijner kinderen, 401 paren wanten, bestemd voor de Rotterdamsche Schutterij.

Van de familie S. G. en D. uit Leiden 50 paren wanten.

Ons is gebleken dat de deverse toezendingen, ons geworden uit naam van D. D. te Amsterdam, gedaan zijn voor rekening eener commissie, onder directie van de heeren D. Bl., G. M. Pz., J. v. H. en H. P. B.; deze diverse goederen hebben bestaan uit het navolgende:

1,000 paren wollen kousen.
1,428 ——— wanten zonder vingers voor de matrozen.
400 wollen borstrokken.
300 blaauwe slaapmutsen.
900 paren wanten met vingers.

Terwijl er nog een partij wanten verwacht worden.

DANKBETUIGINGEN.

De Luitenant-kolonel *Evers*, kommanderende het 2de Bat. Jagers, betuigt zijnen hartelijken dank aan zeven kleine kinderen, uit een gezin te Leijden woonachtig, welke, ten behoeve van zijn onder hebbende manschappen, eene kist ter zijner beschikking hebben gesteld, inhoudende vijftien ponden tabak, zes en dertig paren wanten met vingers, twaalf paren witte wollen sokken, en een pluksel. Het gebruik dat zij van hunne *zuinigheden* meenden te moeten maken, doet den Luitenant-kolonel nog hunne geschenk eene dubbele waarde hechten en getuigt van hun edel hart.

ADVERTENTIEN.

Heden verloste door Gods goedheid, zeer voorspoedig, ofschoon sedert omtrent zes weken in buitengewoon gevaarlijke omstandigheden verkeerd hebbende, door de hulp en bijzondere goede zorg van den heer *Herinden*, Chirurgijn Vroedmeester alhier, van het dertiende kind, zijnde een welgeschapen dochtertje, mijne geliefde Echtgenoote *A. van Ooijen*.

Klundert, LAURENSE.
den 5b Dec. 1830. *Secretaris en Plaatselijke Ontvanger.*

D. L. BOMBERG, mechanicus van Amsterdam, zal de eer hebben op maandag den 10 dezer, in den Schouwburg eene tweede en laatste representatie zijner *mechanische proeven, cours d'adresses mimische en plattische voorstellingen, enz.* te geven; zijn zoontje EDUARD, zal tusschen beiden het vuur gelijk de WAPENKREET recitatien en nog veel verdere vaardigheid eenige liedjes zingen.

De aanvang des avonds ten 6 ure precies.

Men vraagt te huur, in de omstreken van Breda, een klein BUITENPLAATSJE met een HOF er bij.

Adres bij de Drukkers dezes.

Het buitenverblijf DE WEGELEGEN, aan den Groenendijk even buiten Dordrecht, (zonder Broederij en Maerij) is te huur tegen Februarij eerskomende, te bevragen bij den Timmerman aldaar.

Op gemelde plaats zullen binnen kort verkocht worden eenige BIROETRAMEN, RIETMATTEN, WINTERS GEREEDSCHAPPEN.

De Ondergeteekende, Pastoor der Hervormde Gemeente te Breda, geeft bij deze te kennen, dat de aanslag dezer gelden wederom heeft plaats gehad op Maandag den 3de Januarij 1831.

Dus zij, die als leerlingen zouden willen worden ingeschreven worden verzocht zich bij hem te vervoegen.

Phil. Theod. Camb. a Lith. Hulsebosch.

Bij G. de VISSER, Boekverkooper te *'s Gravenhage* is heden van de pers gekomen:

I. HET VADERLAND, No. II. (prijs 20 cents). Deze dit geschrift uit de pen van een *bekend en geacht Staatsman* is gevloeid, onthoudt de uitgever zich om iets tot aanprijzing daarvan te zeggen, dan alleen hierbij te voegen: Het 3de stukje is ter perse, en zal, zoo wel als een vierde, spoedig volgen. — Men (zij getallen) voorhanden te *Amsterdam* bij Portielje, van Kesteren en Schonenveld, *Rotterdam* bij van Baalen, *Dordrecht* bijsse en van Braam, *Breda* bij Bosch en Comp. en verder bij de voornaamste Boekhandelaren.

II. GEBEENKOLK AAN DE VADERLANDSCHE GUDST. Dezer XXXII. *Ter gedachtenis van de zegenrijke omwenteling in* 1813. Een woord van bemoediging en opwekking door A. A. STUART, *Leeraar der Remonstrantsche Broederschap te 's Gravenhage*, uitgesproken den 21 November 1830. Prijs is 40 Cents. *Ten voordeele van behoeftige huisgezinnen van uitgetrokken vrijwilligers.*

Te Breda, bij BROESE & Comp. Boekdrukkers en Boekverkoopers.